

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Vår ref.:

11/2579

Dato:

18.09.2013

Saksnummer: 11/2579

Lovgrunnlag: DTL § 4

Dato for uttalelse: 14.09.2012

Sammendrag av sak 11/2579

A skulle 22.12.2011, sammen med sin søster og niese, spise på Kongensgate China Restaurant i Sandefjord. A kom først til stedet, rundt klokken 16:30, og ble henvist til et bord av servitøren som møtte ham. Før han fikk satt seg kom en annen servitør og ga beskjed om at alle bordene var reservert. Han fikk opplyst at ingen bord var ledige før 20:00.

Partene var uenige om bakgrunnen for kontrabeskjeden A fikk. A mener det er direkte årsakssammenheng mellom hans nedsatte funksjonsevne og det at han ikke fikk bord, idet han hevder at det forhold at han har Cerebral Parese ble misoppfattet som at han var beruset. Kongensgate China Restaurant hevder på sin side at opptrinnet alene skyldes en misforståelse, hvor en uerfaren nyansatt ved en feiltagelse henviste A til et bord som allerede var reservert. Klagerens søster vitnet også i saken.

Spørsmålet som ombudet skulle ta stilling til var om A ble diskriminert i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4, da han etter først å ha blitt henvist til et bord hos Kongensgate China Restaurant, like etterpå fikk beskjed om at alle bordene var reservert og at han måtte komme tilbake senere på kvelden.

Ombudet kunne ikke etter en konkret vurdering se at vitner, dokumenter eller omstendighetene i saken for øvrig underbygget at nedsatt funksjonsevne var årsak til at A ble nektet bord hos Kongensgate China Restaurant 22.12.2011. Ombudet fant derfor at det ikke er grunn til å tro at Kongensgate China Restaurant handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

A skulle 22.12.2011, sammen med sin søster og niese, spise på Kongensgate China Restaurant i Sandefjord. A kom først til stedet, rundt klokken 16:30, og ble henvist til et bord av servitøren som møtte ham. Før han fikk satt seg kom en annen servitør og ga beskjed om at alle bordene var reservert. Han fikk opplyst at ingen bord var ledige før 20:00.

Partene er uenige om bakgrunnen for kontrabeskjeden A fikk. A mener det er direkte årsakssammenheng mellom hans nedsatte funksjonsevne og det at han ikke fikk bord, idet han hevder at det forhold at han har Cerebral Parese ble misoppfattet som at han var beruset. Kongensgate China Restaurant hevder på sin side at opptrinnet alene skyldes en misforståelse, hvor en uerfaren nyansatt ved en feiltagelse henviste A til et bord som allerede var reservert.

I tillegg til opplysninger fra klager og innklagede, har ombudet fått redegjørelse i saken fra klagers søster.

Partenes syn på saken

A:

A forklarer i sin klage til ombudet av 22.12.2011 at han skulle møte sin søster og niese på Kongensgate China Restaurant i Sandefjord klokken 16:30 22.12.2011. Ettersom han kom først til stedet, gikk han inn og ba om å få et bord. Han ble vist et bord av servitøren, og da han

spurte om de hadde en garderobe forklarer A at det var tydelig at servitøren forstod hva han sa. En annen servitør skal deretter ha kommet og sagt at restauranten var fullbooket og at de kunne komme igjen kl. 20:00. A opplyser at på det tidspunktet var 70 % av bordene ledig, men at de gikk derfra og ante ugler i mosen.

Selskapet dro deretter til en annen restaurant for å spise, og fikk bord der. Da de var ferdig med å spise, cirka klokken 17:45, dro de tilbake til Kongensgate China Restaurant og ba om en forklaring på hvorfor de ikke fikk bord. De skal da ha fått opplyst at det ikke var mange nok på jobb, men etter litt diskusjon frem og tilbake kom det frem at servitøren trodde A var full. A har i sin henvendelse til ombudet av 22.03.2012 utdypet at oppvaskhjelpen blandet seg inn i diskusjonen da de kom til restauranten andre gang, og skal ha sagt «Kanskje hun trodde du var full». A opplyser videre at dette var hans antagelse hele veien, at han ble nektet bord fordi han har Cerebral Parese og restauranten trodde han var full.

B:

B forklarer i sin redegjørelse av 28.02.2012, at hun sammen med sin datter møtte A utenfor Kongensgate China Restaurant 16:30 den aktuelle dagen. Broren fortalte at han ikke fikk bord i restauranten. B gikk så inn og ba om bord til to voksne og ett barn. Hun opplyser at hun fikk bord med en gang, og at da servitøren viste henne bordet spurte hun hvorfor hennes bror ikke fikk bord fem minutter tidligere. Vedkommende hentet da den andre servitøren på bakrommet, og B fikk nå til svar at alle bord var reservert frem til klokken 20:00. Hun anslår at restauranten ikke engang var halvfull, men de dro videre for å spise et annet sted.

Da de var ferdige å spise, bestemte de seg for å legge turen tilbake innom Kongensgate China Restaurant. De syntes situasjonen som hadde oppstått var merkelig, og ville ha et svar på hvorfor de ble avvist. De var tilbake der rundt klokken 18:00, og B forklarer at det også da var mange ledige bord der, og at restauranten ikke bar preg av at det var en hektisk aften. Hun forteller videre at hun spiser på stedet ofte, og at hun aldri tidligere har opplevd ikke å få bord, eller å måtte reservere bord på forhånd. Hun anser heller ikke at det var mindre bemanning enn vanlig der.

Kongensgate China Restaurant:

Kongensgate China Restaurant har i sin redegjørelse av 16.03.2012 vist til at den av deres ansatte som møtte A var en nyansatt servitør som var under opplæring, og derfor ikke hadde oversikt over bordbestillingene. Restauranten anfører at dette var årsaken til at A ble henvist

til et bord, som ansvarshavende servitør så informerte om at var reservert, straks hun ble oppmerksom på situasjonen. A skal ennå ikke ha satt seg ned ved bordet på dette tidspunktet.

Restauranten opplyser videre at B kom inn senere og spurte etter bord, og at hun fikk samme svar som A, at bordene var reservert og at det først ville bli ledig rundt klokken 20:00. Kongensgate China Restaurant avviser at B ble henvist et bord i restauranten, og hevder den aktuelle samtalen forløp med tre personer til stede, de to servitørene og B. Restauranten bestrider at den ene servitøren ble hentet av den andre på bakrommet, men forklarer at ansvarshavende servitør kom ut fra kjøkkenet rett etter at B kom inn i lokalet.

Restauranten beskriver i sin redegjørelse at selskapet senere kom tilbake inn i restaurantlokalet med en barnevogn og sperret inngangspartiet til kjøkkenet. De skal ha krevd å få vite hvorfor de ikke fikk bord tidligere. Restauranten viser til at lokalet var fullt på dette tidspunktet, bortsett fra en indre del av lokalet som ikke var åpen, ettersom det var kun to servitører på jobb. Dette fremgår at dette er vanlig praksis i restauranten på torsdager. Restauranten skal på nytt ha bedt følget om å komme tilbake etter klokken 20.00. Det beskrives videre at disse skal ha nektet dette, og at det ble et styr uten like hvor A ropte høyt at han ble tatt for å være full og ble nektet servering av den den grunn, når det han hadde var Cerebral Parese. Fra restauranten skal det ha blitt gjentatt at de måtte komme tilbake etter klokken 20:00, men at servitørene til slutt bare ignorerte dem, da de fortsatte å rope at de skulle prioriteres der og da.

Kongensgate China Restaurant forklarer at de ikke forstår hvordan situasjonen som kan tolkes som forskjellsbehandling. Fra deres side var det bare et spørsmål om bordene var reservert, og det anføres at restauranten ikke har noen grunn til å nekte servering på bakgrunn av Cerebral Parese. I sine tilleggskommentarer til ombudet av 19.04. 2012 understreker restauranten at de aldri har nektet A servering, men bedt ham om å komme tilbake etter klokken 20:00 fordi bordene var reservert.

Kongensgate China Restaurant vil i sin redegjørelse likevel beklage at på grunn av misforståelser i starten så ble dette en sak som utartet og at A tolket det som forskjellsbehandling.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlattelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven her.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Likestillings- og diskrimineringsombudet har vurdert saken på bakgrunn av partenes skriftlige redegjørelser til ombudet.

Spørsmålet ombudet skal ta stilling til er om A ble diskriminert i strid diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4, da han etter først å ha blitt henvist til et bord hos Kongensgate China

Restaurant, like etterpå fikk beskjed om at alle bordene var reservert og at han måtte komme tilbake senere på kvelden.

Slik saken er opplyst for ombudet, står lovens regler om bevisbyrde sentralt. Dette fordi ombudet for å avgjøre om bestemmelsen er brutt, må komme til at det er *grunn til å tro* at nedsatt funksjonsevne har hatt betydning for at restauranten ikke ga A et bord, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13. Det er i utgangspunktet klager som har bevisføringsrisikoen for at dette vilkåret er oppfylt. Innklagede må i så fall sannsynliggjøre at diskriminering likevel ikke har skjedd.

Ombudet viser til at partene er enige om det forhold at A først ble tilbudt bord ved restauranten. Det er videre ubestridt at den faktiske begrunnelsen Kongensgate China Restaurant ga ham for at han kort tid etterpå fikk beskjed om at han likevel ikke kunne få bord, var at alle bordene var reservert. Partene er også enige om at A fikk beskjed om at han kunne komme tilbake senere på kvelden, etter klokken 20:00, da det ville være ledige bord.

Bakgrunnen for As klage til ombudet er hans oppfattelse av at den reelle begrunnelsen for at han ble nektet bord var at restauranten misforsto hans cerebrale parese som at han var beruset, og at de derfor ikke ønsket ham som gjest. Kongensgate China Restaurant fastholder imidlertid at nektelsen alene skyldtes at de ikke hadde ledige bord på det aktuelle tidspunkt, og at misforståelsen da A først fikk tildelt et bord, skyldtes en uerfaren og nyansatt servitør som ikke hadde oversikt over bordreservasjonene. For ombudet står med andre ord påstand mot påstand når det gjelder sammenhengen mellom at A ikke fikk bord og hans nedsatte funksjonsevne.

Av forarbeidene til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven fremgår at regelen om delt bevisbyrde i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 13, i utgangspunktet innebærer at både bevisføringsansvaret og tvilsrisikoen ligger på klager, i tråd med alminnelige bevisprinsipper. I første omgang må det fremlegges faktiske opplysninger eller pekes på omstendigheter som "gir grunn til å tro" at det har skjedd diskriminering. Det vises i proposisjonen videre til at regelen om delt bevisbyrde ikke er et krav om sannsynlighetsovervekt, men at det er det klart forutsatt at en påstand i seg selv ikke er tilstrekkelig; denne må underbygges av de faktiske omstendighetene i saken.

Til støtte for det syn at årsaken til at A ble nektet bord på grunn av nedsatt funksjonsevne, har han vist til at oppvaskhjelpen som blandet seg inn i diskusjonen da de kom til restauranten andre gang skal ha sagt «Kanskje hun trodde du var full». Ombudet er enig med A i at dersom en slik kommentar falt fra restaurantens personale, er det åpenbart svært uheldig. Ombudet kan imidlertid ikke se at et slikt utsagn fra vedkommende er godt egnet til å belyse spørsmålet om den reelle begrunnelsen for at A ikke fikk bord noen timer tidligere på kvelden. Det er ikke opplyst av noen av partene at oppvaskhjelpen var til stede under samtalen da A besøkte restauranten første gang, og i formuleringens ordlyd ligger en erkjennelse av at vedkommende ikke vet hva servitøren trodde. Ombudet finner derfor ikke å kunne vektlegge uttalelsen i forbindelse med det spørsmål ombudet skal vurdere.

I redegjørelsen fra klagers søster, B, hevdes det at hun få minutter etter at klager hadde fått beskjed om at ingen bord var ledige, fikk bord til to voksne og ett barn uten problemer. Først når hun begynte å stille spørsmål ved hvorfor klager ikke hadde fått bord like før, hentet servitøren hun snakket med først en annen servitør som ga beskjed om at alle bord var reservert frem til klokken 20:00.

Ombudet anser at dersom et slikt forhold sannsynliggjøres, vil det klart utgjøre en omstendighet som kan bidra til å underbygge den påstand som er fremsatt av klager i saken. Ombudet viser imidlertid til at denne påstanden fra klagers søster er bestridt av Kongensgate China Restaurant, som avviser at B ble tilbudt noe bord. I As klage av 22.12.2011 fremkommer heller ikke opplysninger om at hans søster fikk bord like etter at han hadde besøkt restauranten første gang. Derimot heter det at han er overbevist om at hvis hans søster hadde kommet først og bedt om bord, så ville hun ha fått det. Ombudet kan ikke legge den ene versjonen av hendelsesforløpet da B ba om bord som mer sannsynlig enn den andre, og kan derfor heller ikke tillegge Bs versjon vekt i vurderingen om det er grunn til å tro at det er skjedd diskriminering.

Ombudet kan etter dette ikke se at vitner, dokumenter eller omstendighetene i saken for øvrig har underbygget at nedsatt funksjonsevne var årsak til at A ble nektet bord hos Kongensgate China Restaurant 22.12.2011. Ombudet finner derfor at det ikke er grunn til å tro at Kongensgate China Restaurant handlet i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet til at Kongensgate China Restaurant ikke handlet i strid med diskrimineringsloven § 4 da A ikke fikk bord ved restauranten 22.12.2011.

Oslo, 14.09.2012

Sunniva Ørstavik

likestillings- og diskrimineringsombud